

Vitåskolan

Vitåskolan samt Vitåskolans fritidshems plan mot diskriminering och kränkande behandling 2013/2014

Vision

På Vitåskolan samt Vitåskolans fritidshem har vi Noll-vision mot diskriminering och kränkande behandling.

Innehållsförteckning

1 Mål	2
2 Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	2
3 Upprättande av likabehandlingsplan på Vitåskolan 2013/2014	3
3.1 Uppföljning	3
4 Främjande arbete	3
4.1 Ordningsregler	
4.2 Trivselregler	4
4.3 Arbete med diskrimineringsgrunderna	4
4.3.1 Kön	4
4.3.2 Funktionshinder	5
4.3.3 Etnisk tillhörighet	5
4.3.4 Religion eller annan trosuppfattning	5
4.3.5 Sexuell läggning	5
4.3.6 Ålder	5
4.3.7 Könsoverskridande identitet och uttryck	5
5 Kompetensutveckling	5
5.1 Implementering av planen mot diskriminering och kränkande behandling	5
5.2 Upprättande av ny plan mot diskriminering och kränkande behandling 2013/2014	5
6 Förebyggande arbete 2013/2014	6
6.1 Kartläggning och analys	6
7 Upptäcka och utreda	6
7.1 Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	6
7.2 Rutiner för uppföljning/utvärdering	7
8 Åtgärdande arbete	7
8.1 Rutiner vid åtgärder	7
9 Kontakta oss	8
10 Ansvar	8
Bilaga 1: Referenslitteratur	
Bilaga 2: Lagtexter, begrepp och förklaringar	
Bilaga 3: Dokumentation vid diskriminering och kränkande behandling	
Bilaga 4: Trivselenkät	

1 Mål

För att motverka trakasserier och kränkande behandling och skydda eleverna mot diskriminering.

- På Vitåskolan och Vitåskolans fritidshem gäller nolltolerans mot alla former av kränkande behandling och diskriminering.
- Vi arbetar främjande och förebyggande för att förhindra diskriminering och kränkande behandling.
- Vi arbetar aktivt för att omedelbart och kraftfullt kunna agera.
- Vi arbetar tillsammans för att skapa en god atmosfär, där alla har samma rättigheter och skyldigheter.
- Alla känner till skolans likabehandlingsgrupp och hur den arbetar.
- Alla har insikt i vad kränkande behandling är och vad de olika diskrimineringsgrunderna innebär.
- Skolan har tydliga rutiner för hur vi agerar i samtliga fall av kränkande behandling och diskriminering.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska vara väl förankrad bland elever, personal och föräldrar samt årligen revideras.

Skolan ska varje år upprätta en plan för Likabehandlingsarbetet (enl. 3 kap. 16§ diskrimineringslagen) och en plan mot kränkande behandling (enl. 14a kap. 8§ Skollagen).

Planerna kan sammanföras till en plan så länge innehållet uppfyller lagarnas krav.

Vitåskolan har valt att sammanföra de båda lagarna till en plan.

2 Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Kränkningar av elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. En kränkning är ett uttryck för makt och förtryck och gemensamt för alla former av kränkande behandling är principen om att alla människors lika värde kränks. En kränkning kan utföras av och drabba både elever och vuxna.

Diskriminering innebär att en elev missgynnas (direkt eller indirekt) av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Direkt diskriminering- missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan, kopplat till en diskrimineringsgrund.

Indirekt diskriminering- missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som missgynnar av skäl som har samband med en diskrimineringsgrund.

Kränkande behandling är handlingar som kränker elevers värdighet. Det kan till exempel innebära nedsättande tilltal, förlöjligande, ryktesspridning, utfrysning eller fysisk våld. Detta kan ske direkt eller via mobiltelefon, Internet m fl. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera, riktas mot en eller flera, äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Utgångspunkten är att den som uppges att hon/han blivit kränkt måste tas på allvar.

För aktuella lagtexter samt mer utförliga begreppsförklaringar av ovanstående (se bilaga 2).

3 Upprättande av plan mot diskriminering och kränkande behandling på Vitåskolan 2013/2014

- Arbetet med att upprätta en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling påbörjades under höstterminen 2013 och ska vara klar under terminen.
- Elevrådet, föräldrastyrelsen och vuxna på skolan ska ha en aktiv roll i upprättandet av planen.

Skolans elever har vid upprättandet av planen varit delaktiga genom att delta i kartläggningar, svarat på Vitåskolans trivselenkät, hälsosamtal etc.

Planen går ut på remiss till elevrådet, skolans personal och föräldrastyrelsen innan den färdigställs.

Vid föräldramöten informeras föräldrarna om planen och att den finns att läsa på skolans hemsida samt att de gärna får höra av sig med synpunkter.

3.1 Uppföljning

Visionen/målen följs upp med hjälp av:

- Samtal med elever (kontinuerligt under året).
- Utvärdering/diskussioner i arbetslaget (kontinuerligt)
- Skolhälsovården gör årligen hälsosamtal i F-klass, år 2 och år 4.
- Trivselenkät 1 gång/termin.
- Utvärdering i Likabehandlingsgruppen i maj varje år.
- Förvaltningens trygghetsenkät: "Trygg Skola" (år 3 och år 5 samt vårdnadshavare vid fritidshemmet)

I samband med detta utförs eventuella revideringar, som sedan beslutas av elevrådet, arbetslagen och föräldrastyrelsen. Revidering av planen ska ske fortlöpande dock senast juni årligen.

4 Främjande arbete

Vitåskolans främjande arbete omfattar barn, personal och föräldrar. Vi har alla ett gemensamt ansvar för att främja ett trivsamt klimat och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Vi når målen genom att arbeta utifrån:

Attityder och förhållningssätt

- Arbetet med social kompetens och likabehandling genomsyrar hela skolans verksamhet.
- All personal har ett fungerande informationsutbyte. Barns och vuxnas bemötande samt förhållningssätt är en stående punkt på personalkonferenser och arbetslagsplaneringar.
- Alla vuxna är tydliga ledare och förebilder.
- Vi tänker på hur vi tilltalar varandra och arbetar utifrån tesen; "alla barn är allas barn"
- Vi har en Likabehandlingsgrupp.
- Hemlig kompis.
- Ge pojkar och flickor lika stort utrymme i undervisningen.
- Informationssamtal på personalkonferenser, arbetslagsplaneringar etc.
- Vi har ett jämställdhetsombud
- Vi har elevskyddsombud

- Goda relationer: vi är en liten skola där alla känner alla. Vi arbetar tematiskt över åldersgränser samt har åldersintegrerade klasser.
- Vi värnar om traditioner som skapar gemenskap som exempelvis årliga idrottsturneringar, lusseliret, luciatåg, examen och aktivitetsdagar första skolveckan på höstterminen.
- Vi tränar demokratiska arbetsformer genom klassråd och elevråd. I dessa arbetar man kontinuerligt med normer, värderingar, relationer, delaktighet och ansvar.
- Barnen är medskapande i läroprocessen genom att de kan påverka innehåll, arbetssätt, tid och redovisningar.
- Vuxennärvaro:
 - Vuxna ute på rasterna.
 - Vuxna finns i närheten av barnen hela dagen.
- FN – dagen som planeras tillsammans med elevrepresentanter. Innehåller ofta praktiska övningar kring likabehandling och värdegrundsfrågor.

4.1 Ordningsregler

Personal och föräldrastyrelsen har tillsammans kommit överens om följande ordningsregler och syftet är att skapa trygghet på skolan samt är det en del av skolans främjande arbete. De ska vara kända för alla elever, vårdnadshavare och vuxna på skolan.

- På rasterna är vi ute.
- Mobiltelefoner hålls avstängda och i väskan.
- Vi ska respektera och lyssna på varandra och SLUTA är ett magiskt ord.
- Inget godis och tuggummi under skoldagen.

4.2 Trivselregler

Följande regler har eleverna i samråd med vuxna i skolan kommit överens om:

- Alla ska få vara med och leka/spela.
- Ingen ska vara ensam.
- Vi skrattar med varandra, inte åt varandra.
- Vi pratar med varandra, inte om varandra.
- Alla ska få vara som de är.
- Vi använder ett trevligt språk mot alla.
- Vi säger tack och förlåt...det vill säga, vi är artiga mot varandra.
- Vi ger varandra arbetsro så vi kan lära oss mycket.
- Vi håller ordning på och är rädda om våra saker.
- Vi är rädda om varandra.
- Vi är trygga och vågar säga vad vi tycker.
- Vi är alltid schyssta medspelare.

4.3 Arbete med diskrimineringsgrunderna

I arbetet ska eleverna få kunskap om de olika diskrimineringsgrunderna. Arbetet sker genom värderingsövningar, elevrådsarbete samt integrerat i arbetsområden.

4.3.1 Kön

Arbeta för att bryta invanda könsmonster. Arbeta med att belysa könsnormer i samhället, diskutera och reflektera kring dessa.

4.3.2 Funktionshinder

Skolans verksamhet planeras på så sätt att alla kan delta. Alla skolans aktiviteter ska anpassas till alla på skolan, ingen får uteslutas på grund av funktionshinder.

4.3.3 Etnisk tillhörighet

Arbeta för att bryta normer och synliggöra olika kulturer i vårt samhälle och världen runt. Alla pedagoger arbetar efter en mångkulturell almanacka.

4.3.4 Religion eller annan trosuppfattning

Skolans verksamhet planeras så att alla kan delta utifrån den egna trosuppfattningen. Arbeta för att synliggöra olika religioner/trosuppfattningar.

4.3.5 Sexuell läggning

Arbeta för att bryta normer. Vuxna ska i det dagliga arbetet utgå från att det finns tre sexuella läggningar (homosexualitet, bisexualitet, heterosexuallitet). Arbeta med att diskutera och reflektera kring sexualitetsnormerna i samhället.

4.3.6 Ålder

Skolans verksamhet ska inte bygga på ålder. Skolans aktiviteter ska genomföras utifrån individens behov och oberoende av ålder.

4.3.7 Könsoverskridande identitet och uttryck

Arbeta för att bryta normer. Vuxna på skolan ska utgå från att det inte finns något rätt eller fel angående könsidentitet.

5 Kompetensutveckling

Vid varje hösttermins start går Likabehandlingsgruppen, rektorn och övrig personal igenom planen samt ser över behovet av kompetensutveckling.

Värderingsövningar samt diskussioner om likabehandling med eleverna pågår fortlöpande under läsåret.

5.1 Implementering av planen mot diskriminering och kränkande behandling

- Genomgång av planen med föräldrastyrelsen.
- Arbetslagen diskuterar och bearbetar planen.
- Planen ska diskuteras med elevgrupperna.

Rektors ansvar är:

- att planen ska finnas med på skolans hemsida och på edWise.
- att planen diskuteras i elevrådet.

5.2 Upprättande av ny plan mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2013/2014

Arbetet med att upprätta ny plan påbörjas på höstterminen 2013 och färdigställs under året av rektor, Likabehandlingsgrupp samt övrig personal.

6 Förebyggande arbete 2013/2014

Det förebyggande arbetet ska minimera riskerna för kränkning samt utgå från identifierade riskfaktorer.

6.1 Kartläggning och analys:

Skolhälsovården utför årligen hälsosamtal i F-klass, år 2 och år 4. Eventuella åtgärder/insatser utifrån samtalen sköts enligt skolhälsovårdens rutiner.

Elevrådet har som stående punkt en förfrågan om hur det står till i klasserna. Inför hösterminen 2013 kommer den vuxenansvariga för elevrådet att lägga ut elevrådsprotokoll på edWise. Vid konferenser tas denna punkt upp så att vi tillsammans kan diskutera och hitta lösningar på eventuella uppkomna situationer. Utvärdering sker under vårterminen 2014, av rektor.

Likabehandlingsgruppen gör en trivselenkät/kartläggning en gång per termin. 49 elever besvarade enkäten vid senaste tillfället (november 2013). Resultatet av den visade att trivseln är mycket god vid skolan/fritids. Saker som behöver ses över är ordningen på bussen samt matsituationen. Ansvariga för det är rektor tillsammans med övrig personal. Uppföljning av dessa saker sker vid personalkonferenserna framöver.

Redovisning av det som är etiskt möjligt sker via protokoll, kvalitetsredovisning, elevråd, och föräldramöten.

7 Upptäcka och utreda

Verksamheten är organiserad så att personalen tidigt kan upptäcka diskriminering och kränkande behandling. Elever, vårdnadshavare och personal som får kännedom om någon form av diskriminering eller kränkande behandling ska omgående ta kontakt med ansvarig pedagog eller rektor.

7.1 Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Vuxennärvaro:

- Vuxna är ute på rasterna.
- Vuxna finns i närheten av barnen hela dagen.

Ansvarig vuxen/arbetslag som fått kännedom om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering ansvarar för att ta itu med situationen.

Dokumentation av händelsen och inblandade personer skrivs av ansvarig pedagog.

Dokumentationen ska innehålla (Blankett se bilaga 3):

- vad som hänt
- vilka som är berörda
- vilka åtgärder som vidtagits
- uppföljning som ska göras
- ev. avslut av ärendet
- vid behov åtgärdsprogram, möte med vårdnadshavare, elevhälsan etc
- vem som ansvarar för dokumentationen och när den är gjord
- dokumentet lämnas till rektor

Om personalen är inblandad i kränkande behandling utreder rektor. Dokumentationen skrivs av rektor.

Arbetsgång:

- Kontakta rektor
- Rektor samlar in information inom en vecka
- Rektor vidtar åtgärder inom en vecka
- Rektor ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas
- Rektor kontaktar verksamhetschefen

7.2 Rutiner för uppföljning/utvärdering

Uppföljning sker med alla inblandade under varierad tid för att kontrollera att diskrimineringarna, trakasserier samt kränkningarna har upphört. Utvärdering och avslut av varje enskilt fall sker av ansvarig pedagog och meddelas till rektor.

Ansvariga:

Ärenden där personal är inblandade: Rektor

Elevärenden: berörd pedagog

Kvarstår kränkande behandling/diskriminering informeras rektor. Effekten av gjorda insatser analyseras av elevhälsoteamet och/eller Likabehandlingsgruppen. Ansvariga för dokumentationen är rektor.

Kvarstår kränkande behandling/diskriminering där vuxna är inblandade kallar rektor till samtal. Vid behov tas hjälp av kommunhälsan och personalansvariga i förvaltningen.

8 Åtgärdande arbete

Skolan är skyldig att vidta de åtgärder som skäligen krävs för att i framtiden förhindra kränkande behandling och diskriminering.

8.1 Rutiner vid åtgärder

- När ansvarig pedagog/arbetslag genomfört en kartläggning och följt upp händelsen men upptäcker att insatta åtgärder inte är tillräckliga informeras rektor som fattar beslut om ytterligare åtgärder.
- Rektor kallar till sig den personal som rektor anser nödvändig, tex Likabehandlingsgrupper och Elevhälsan.
- Genomgång av ärendet, befintlig dokumentation och information. Vid behov görs ytterligare kartläggningar. Beslut om åtgärd fattas av rektor, vilken också ansvarar för uppföljning och utvärdering.
- Rektor har ansvar för att kontakta polis, socialtjänst och arbetsmiljöverket vid behov. Vid minsta misstanke om att barn far illa är alla vuxna skyldiga att anmäla detta till elevhälsan.
- Om skolans personal är inblandad ansvarar rektor för kartläggning, genomförande, åtgärd och dokumentation.
- Skriftlig dokumentation enligt blankett (se bilaga 3) förs av rektor, Likabehandlingsgruppen eller Elevhälsan och lämnas till rektor för arkivering efter avslutat arbete.

9 Kontakta oss

Likabehandlingsgrupp (tel. 0924-576 24)

Oskar Hederyd

Elin Karlsson

Carina Höök

Ove Berg

Jämställdhetsombud (tel. 0924-576 24)

Ove Berg

Elevskyddsombud (0924-576 24)

Elvira Laatikainen

Ludvig Lundqvist

Elevskyddsombuden på skolan håller kontakten med sina pedagoger vad gällande den psykosociala och den fysiska arbetsmiljön. I frågor som rör alla är elevrådet ett viktigt forum. Elevskyddsombuden finns i elevrådet och träffas var tredje vecka.

10 Ansvar

- Rektor ansvarar för att skolan har en Likabehandlingsgrupp och säkerställer att resurser finns för dess arbete. Rektor ansvarar att rutiner finns framtagna för hur skolan ska agera.
- Samtliga pedagoger ansvarar för det konkreta arbetet i fall av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling mellan elever.
- Gäller fallet personal/elev eller personal/personal ansvarar rektor för kartläggning, genomförande, dokumentation och åtgärd.
- Rektor samt Likabehandlingsgruppen informerar om likabehandlingsplanen för elever och föräldrar gällande sitt arbete, vad lagen säger och sammansättningen av gruppen.
- Samtliga pedagoger ansvarar för dokumentationen som lämnas till rektor för arkivering.
- Vid akuta situationer kontaktas rektor eller elevhälsoteam omedelbart. Dessa tar beslut om vidare åtgärder.

Bilaga 1:

Referenslitteratur

DO (2008) *Förebygga diskriminering och kränkande behandling* [En handledning från DO, BEO & Skolinspektionen].

Länkadress: <http://www.do.se> eller Skolverket Publikationer

Olweus, Dan. (1994). *Mobbning i skolan – vad vi vet och vad vi kan göra*. Stockholm: Liber utbildning. (103 s).

Skolverket. (2009). Allmänna råd och kommentarer. *För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling*. Stockholm: Skolverket. (36 s).

Länkadress: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1646>

Skolverket. (2009). *På tal om mobbning - och det som görs*. www.skolverket.se

Thors, Christina (red). (2007). *Utstött – en bok om mobbning*. Stockholm: Lärarförbundet. (s 161).

Myndigheten för skolutveckling. (2007). *Kartläggning av utvärderade program mot mobbning*. (27 s).

Länkadress: www.skolverket.se/mobbning

Utbildningsdepartementet. (2010). *Skollagen (2010:800)*. Svensk författningssamling (SFS). 15

Utbildningsdepartementet. (2006) *Lag (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever*. Svensk författningssamling (SFS).

Länkadress: <http://62.95.69.15/>

Skolverket (2011) *Rapport 353. Utvärdering av metoder mot mobbning*

Bilaga 2:

Lagtexter, begrepp och förklaringar

Diskrimineringslagen (2008:567)

Lagens ändamål

1 § 1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Lagens innehåll

2 § Lagens första kapitel innehåller definitioner och andra inledande bestämmelser. I andra kapitlet finns bestämmelser om förbud mot diskriminering och repressalier. I tredje kapitlet finns bestämmelser om aktiva åtgärder. I fjärde kapitlet finns bestämmelser om tillsyn. I femte kapitlet finns bestämmelser om ersättning och ogiltighet. I sjätte kapitlet finns bestämmelser om rättegången.

Lagen är tvingande

3 § Ett avtal som inskränker någons rättigheter eller skyldigheter enligt denna lag är utan verkan i den delen.

Diskriminering

4 § I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfarings sätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfarings sättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
4. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
5. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-4 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning och ålder

5 § I denna lag avses med

1. kön: att någon är kvinna eller man,
2. könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. funktionshinder: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
5. sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
6. ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av

diskrimineringsgrunden kön.

Skollagen (2010:800)

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § *Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.*

Lag (2008:571).

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567)

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

elev: den som utbildas eller söker utbildning enligt denna lag,

barn: den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg enligt denna lag,

personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag,

huvudman: den som är huvudman för verksamhet enligt denna lag,

kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Lag (2008:571).

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan. Lag (2008:571).

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. Lag (2008:571).

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §. Lag (2008:571).

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Lag (2008:571).

Årlig plan

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Lag (2008:571).

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. Lag (2008:571).

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § Om huvudmannen eller personalen får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är huvudmannen skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Lag (2008:571).

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på

grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med kapitlet. Lag (2008:571).

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

1 § Denna förordning tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1100).

2 § En likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Förordning (2008:946).

Begrepp och förklaringar

Med *diskrimineringsgrund* menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen.

De sju *diskrimineringsgrunderna* är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med begreppet *likabehandling* menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet eller uttryck* menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Med *elev* avses den som utbildas eller söker till utbildning som regleras i skollagen. Med *barn* menas den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg enligt skollagen.

Med *personal* avses anställda och uppdragstagare i skollagsreglerad verksamhet.

Med *huvudman* menas den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om.

Kränkande behandling strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara återkommande, den kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

Mobbning är en upprepad negativ handling när någon medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Mobbning är en kränkande behandling. En kränkning kan utföras av såväl elev som personal och även drabba elev och personal.

Vitåskolan och Vitåskolans fritidshem tar varje enskild upplevelse av kränkning på allvar.

Bilaga 3:

Vitåskolan

Dokumentation vid diskriminering och kränkande behandling

Elevens namn:	Elevens personnr:
Övriga inblandade:	Personnr:
Ansvarig personal för dokumentationen:	
Datum:	
Händelse:	
Åtgärder att vidta:	
Information till mentor/arbetslag/rektor (datum):	
Vårdnadshavare som kontaktats (namn och datum):	
Uppföljning (datum):	

Avslut av ärendet

Ansvarig (datum):

Åtgärdsprogram för följande elev/elever upprättas:

Andra åtgärder för elev/elever:

Elevhälsomöte inbokas för följande elev/elever:

Dokument lämnas till rektor, datum:

Bilaga 4:

Trivselenkät Vitåskolan

Pojke_____

Flicka_____

Klass_____

1. Känner du dig trygg under bussresan?	Ja	Nej	Ganska
2. Har du ofta någon att sitta med på bussen?		Ja	Nej
3. Händer det att någon betar sig dåligt på bussen?	Ofta	Sällan	Aldrig
4. Hur trivs du i skolan?	Bra	Mindre bra	Dåligt
5. Har du några kompisar i skolan?	Ja	Nej	
6. Är du en bra kompis i skolan?	Ja	Nej	
7. Är kompisarna i skolan snäll mot dig?	Ja	Nej	
8. Är det lätt att hitta en rastvakt under rasterna?	Ja	Nej	
9. Om du behöver prata med någon vuxen i skolan, finns det någon att gå till då?	Ja	Nej	
10. Om något händer på skolan, har du någon att berätta det för hemma?	Ja	Nej	
11. Gör du ditt bästa i skolan?	Ja	Nej	
12. Har du arbetsro i klassrummet?	Ja	Nej	
13. Följer du skolans trivselregler?	Ja	Nej	
14. Hur trivs du med dina lärare?	Bra	Dåligt	
15. Hur tycker du det är i matsalen?	Lugnt	Stökigt	
16. Vet du om någon på skolan inte har det bra?	Ja	Nej	

17. Berättar du för en vuxen om någon på skolan inte har det bra?	Ja	Nej
18. Har du något att göra på rasterna?	Ja	Nej
19. Hur är maten oftast i skolan?	Bra	Mindre bra
20. Äter du dig mätt på lunchen?	Ja	Nej
21. Känner du att lärarna ger pojkar och flickor lika mycket tid under lektionerna?	Ja	Nej
-

Du som går på Vitå fritidshem svarar på nedanstående frågor:

22. Tycker du att andra lyssnar på dina idéer?	Aldrig	Sällan	Ofta	Alltid
23. Lyssnar du på andras idéer?	Aldrig	Sällan	Ofta	Alltid
24. Tycker du att det är samma regler för flickor och pojkar?	Ja	Nej		
25. Hur är gemenskapen på fritids?	Dålig	Mindre bra	Bra	Väldigt bra

Lycka till !